

МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

УДК 321.013

DOI <https://doi.org/10.32840/1813-3401.2020.1.5>

І. М. Безена

кандидат філософських наук,
завідувач кафедри соціально-гуманітарної освіти
КЗВО «Дніпровська академія неперервної освіти» Дніпропетровської обласної ради

СУЧАСНА ДЕРЖАВНА ЕТНОКУЛЬТУРНА ПОЛІТИКА: МЕХАНІЗМИ РЕАЛІЗАЦІЇ РЕГІОНАЛЬНОГО РІВНЯ У ПРОЦЕСАХ ДЕМОКРАТИЗАЦІЇ ТА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ

Стаття присвячена дослідженню нових реалій сучасної державної етнокультурної політики в Україні. В окреслених суспільних процесах особливе місце належить людині, яка становить основу суспільства і, відповідно, розуміє власну цілісність та самобутню ідентичність: національну, етнічну, культурну, релігійну тощо. Особистість, виконуючи різні соціальні ролі, проявляє багатогранні людські гуманістичні якості та дотримується ціннісних основ демократичного суспільства. Саме особистісна ідентичність, у різних її проявах, дозволяє формувати власні відносини з оточуючим світом і визначати свою особливу модель соціального місця, цінностей, ідеалів, потреб і життєвих планів тощо.

У дослідженні проаналізовано окремі аспекти нормативної бази та розкрито змістове тлумачення ключових понять окресленої проблеми. На практичних результатах реалізації реформи публічної системи України по Дніпропетровському регіону розкрито нові стратегії і тенденції в ході реалізації державної політики у сфері етнокультурних відносин. У сучасних умовах України актуалізується питання про дослідження особливостей державної політики, направленої на розвиток гнучкої суспільної системи (публічної та регіональної політики, освіти, культури), діяльності регіональної влади в процесах, які спрямовано на формування власної ідентичності та етнокультурної належності. Державна політика у сфері етнокультурного розвитку країни, її формування і реалізація обов'язково мають базуватися на загальноціннісних суспільних принципах демократії, законності, гуманізму, публічності, науковості тощо. На сучасному етапі розвитку України виявилась потреба у визначенні ефективності державної етнокультурної політики, яка пов'язана із системною спроможністю інституцій державної служби та адміністрування забезпечувати її вироблення і реалізацію. Назріла необхідність в уточненні концепції представлення етнокультурних інтересів в органах державного управління та механізмів їх практичного урахування.

За результатами дослідження встановлено, що від рівня роботи регіональної влади та громадського активу різних етнокультур, яка направлена на розвиток території, залежить розв'язання соціально-економічних проблем, створення інвестиційної привабливості та поступ у процесах змін пріоритетів громади, направлених на створення сприятливого середовища для громадян. Висновком є теза, що без залучення та активної дієвої підтримки громадян щодо реалізації інфраструктурних проектів у населених пунктах громади позитивні зрушення можуть не реалізуватися. Стратегії розвитку території потребують активності і професійності всіх учасників процесів планування та організаційної діяльності. Послідовні дії учасників діяльності впливають на становлення толерантної і успішної громади, яка реалізує інфраструктурні проекти, направлені на позитивні зрушення, добробут та мир.

Ключові слова: державна політика, етнополітика, територіальна громада, повноваження представницьких органів, самоорганізація населення.

Постановка проблеми. Сучасна Україна перебуває в складних змістових процесах трансформації суспільного життя, які направлено на розширення демократизації та децентралізації публічної системи організації влади і підвищення рівня статусу громадянина. Адже для вирішення складних суспільних суперечностей потрібна злагоджена робота публічної влади в консолідації зусиль центрального і регіонального рівня на чутливу тему етносоціальної, національної, культурної та релігійної політики, яка направлена на єдність нації. Ігнорування окремих питань може призвести до загострення ситуації в державі, регіонах та розбалансування суспільної ситуації. Це визначає важливість залучення до суспільних справ представників різних за ідентичністю етнокультурних груп населення, ефективної міжкультурної взаємодії та толерантного сприйняття етнічних відмінностей в інших людях. На визначені напрями сьогодні зорієнтована державна етнокультурна політика, яка визначає стратегії, розмежовує повноваження органів публічної влади, починаючи від центрального до регіонального рівня як системи культури і освіти.

Сучасна державна політика визначена стратегією європейської перспективи, яка окреслює потребу в нових пріоритетах державної етнокультурної політики. Ці питання визначають основу пріоритетів: всебічне залучення громадян до загальноосвітніх тенденцій етнокультури та її урівноваження з перспективами суспільно-політичного розвитку держави.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окреслена наукова проблема має своє коло дослідників: О. Антонюк, В. Євтух, І. Іванченко, І. Кресіна, І. Курас, О. Майборода, П. Надолішний, В. Наулко, М. Обушний, М. Панчук, В. Панібудьласка, В. Ребкал, В. Скуратівський, В. Троцинський, Б. Чирко, М. Шульга та ін. В їхніх наукових роботах висвітлюються процеси національного життя українського полікультурного суспільства.

Державно-управлінські аспекти досліджували В. Луговий, В. Князєв, Н. Нижник та ін. Але в окресленому полі проблеми актуалізується дослідження питань теорії та практики реалізації державної політики на регіональному рівні в процесі сучасної демократизації та децентралізації.

Мета статті – здійснити окремі концептуальні дослідження сучасної державної етнокультурної політики та загальні механізми її реалізації на регіональному рівні в процесах

демократизації і децентралізації. Методи дослідження: аналіз теоретичних і практичних джерел за темою статті, узагальнення тенденцій та синтез ідей і практик регіонального рівня.

Виклад основного матеріалу. У сучасному цивілізованому світі актуалізується проблема оцінки конструктивної ролі національної культури та її впливу на соціально-економічний розвиток держави. Саме через соціально-культурний чинник проходять впливи на всі змістові напрями національної політики й економіки: мас-медіа, туристично-рекреаційну індустрію, творчу сферу (кіно, театр), освіту, публічне управління тощо. Світові позитивні приклади свідчать, що процвітання в більшості успішних країн відбувається саме через використання полікультурного потенціалу та економічних чинників, ефективну інтеграцію традиційної багатокладної етнокультурної галузі та історичної спадщини.

Вищеокреслені тенденції визначають сучасні виклики щодо практичних механізмів здійснення політичної і адміністративної реформи з урахуванням: об'єднаних етнокультурних факторів різних територій/регіонів держави; розширення процесів реалізації державної політики в етнонаціональній сфері; гнучкості державних регулюючих процесів етнокультурного розвитку; різномірних комунікативних процесів поліетнічних взаємовідносин в умовах поглиблення демократії. Національні дослідники окреслили основну проблему державної міжнаціональної політики та управлінських впливів на її сутнісні процеси, які мають тенденції непослідовності й несистемності, про що свідчать періодичні політичні кризи держави, котрі проявляються в маніпулятивному регіоналізмі, сепаратизмі, міжконфесійних протистояннях тощо.

Американський дослідник Тімоті Снайдер відмічає, що «державна руйнується так само, як і твориться, і спосіб її знищення часто визначає національні ідеї наступного покоління» [1, с. 19]. Адже досягнення незалежності, безперечно, є надзвичайним успіхом, який став першим кроком у тривалих структурних змінах у суспільстві, які сприяли розбудові сучасної державної системи, демократичних інститутів та налагодження широких комунікацій із зовнішнім світом, підвищенню суспільно-політичної консолідації суспільства від центру до регіонів.

Р. Шпорлюк відмічає, що «просування України шляхом побудови культурно розмаїтого громадянського суспільства чималою мірою залежить від лояльності російського елемента,

особливо від здатності влади запобігати політизації його як етнічної меншини» [2, с. 528]. Сучасна сутність державної етнокультурної політики в регіоні полягає в сприянні відродженню етнічної самосвідомості людини, збереженню духовної і матеріальної культури етносів, розвитку їхньої національної, культурної, мовної та релігійної самобутності, в забезпеченні інформаційних, культурних, освітніх потреб особистості, формуванні передумов для долучення всіх етнографічних культур у толерантну му і духовному житті українського суспільства.

Дослідник К. Червеняк відмічає: «загрози становлять політизація етнічності й прояви етнічного радикалізму (конфлікти, сепаратизм чи іредентизм)» [3, с. 11]. Саме окреслена проблема загострює значення процесів реалізації етнонаціональної державної політики на регіональному рівні з метою формування громадянського суспільства, яке має риси толерантності, терпимості й демократичності.

В окреслених контекстах особливого значення набуває проблема дотримання спеціальних принципів, а саме таких, як: розуміння полікультурності територій, самоцінності етнічних культур, єдності прав та обов'язків громадян та їхніх спільнот у задоволенні етнокультурних інтересів; орієнтація носіїв етнокультури на загальнолюдські духовні цінності; сприяння розвитку етнічної та національної ідентичності людини; державна підтримка етнокультурного і мовного розмаїття; підтримка етнокультурної творчості та народних промислів; формування етнокультурної толерантності й терпимості тощо.

В організаційно-функціональній структурі сучасної державної етнокультурної політики України можна визначити три її рівні: *вищий* – Верховна Рада України, Президент України, Кабінет Міністрів України; *центральний* – центральні органи виконавчої влади; *регіональний* – органи влади Автономної Республіки Крим, місцеві державні адміністрації та місцеве самоврядування. На центральному і регіональному рівнях створено розгалужену мережу підвідомчих установ, громадських організацій і закладів культури. Автор підтримує думку окремих дослідників, що інституційні механізми публічного управління можна «розглядати як сукупність взаємозв'язків між формальними і неформальними інститутами» [4, с. 105].

На основі результатів дослідження регіональних особливостей України автор визначає основні чинники, що впливають на становлення

сфери духовно-культурного життя різних регіонів та територій. Так, ми визначили думку, що, розширивши спектр регіонального рівня у дослідженні системо-утворюючих факторів (етнічний, історичний, соціокультурний, культурно-освітній), можна окреслити спільні тенденції через аналіз стану за такими етноознаками: традиційна національна культура, мова, освіта, наука, релігія, світоглядні аспекти, традиції тощо.

З огляду на процеси децентралізації і підвищення значення регіоналізації в суспільно-політичному та етнокультурному житті відзначаємо, що культурно-освітній фактор постає як один із ключових у толерантному і багатонаціональному суспільстві. В регіонах України кожне етнокультурне середовище – це адміністративна територія, яка особлива і відрізняється від інших територій за різноманітністю культурних ознак, що відзначаються загальною сукупністю та інтенсивністю взаємопов'язаних етнічних елементів комунікації у соціумі громади міста/села.

Проведене нами дослідження з етнокультурного життя різних регіонів Дніпропетровщини, відповідно, надало змогу виявити його поліфонічність та багатогранність. Встановлено, що етнокультурний розвиток регіону залежить від рівня соціального розвитку громади, державної політики, направленої на сприяння утвердженню в суспільстві толерантності й поваги до іншої культури, історії, мови, традицій різних етносів та збереження інтегруючої ролі української національної культури. Національне суспільство має всі можливості успішно розвиватися лише за умови єдності й наявності достатніх внутрішніх можливостей регіонів. А внутрішні потенціали визначаються рівнем державної підтримки їхньої культурної різноманітності, базуючись на принципах єдності, самодостатності, рівноправності, гармонізації соціальних відносин, а також за умови недопущення рецидивів протистояння або екстремізму.

Таким чином, одним з актуальних завдань державної влади та соціальних інституцій на сучасному етапі реформування публічних інституцій є формування і проведення якісно нової державної регіональної політики. Хабермас Ю. (Habermas, Jürgen) висловлює думку, що «масова демократія <...> знаходиться в кінці розвитку, <...> національна держава відповідає важливим передумовам для успіху демократичного самоуправління суспільства» «комунікативної дії» [5, с. 109].

Узагальнюючи окреслене, ми можемо визначити шість сталих етнокультурних тенденцій у регіонах України: *по-перше*, пробудження відчуття національної гідності та свідомості; *по-друге*, зростання комунікативного сприйняття творчих сил своїх етносів; *по-третє*, відродження аматорського художнього руху, створення професійних театрів і мистецьких колективів національних меншин; *по-четверте*, розвиток мережі національних шкіл, класів і груп у закладах освіти; *по-п'яте*, розвиток у ЗМІ (телебачення, радіо, Інтернет та друковані газети) інформаційних блоків мовами національних меншин; *по-шосте*, створення умов для етнокультурних центрів, які стають осередками і громадськими інституціями суспільства в етнокультурних процесах.

Регіональний аспект державної політики в етнонаціональній сфері потребує всебічних досліджень у контекстах трансформаційних процесів у національному просторі. Дослідниця А. Леонова визначає, що державна регіональна політика включає у свій спектр не тільки соціально-економічний, а й «етнонаціональний, етнокультурний розвиток країни», а також тісно пов'язана з процесами здійснення адміністративної реформи та вдосконаленням адміністративно-територіального устрою [6, с. 11]. Важливою особливістю концепції демократизації культури постає європейське розуміння питання визнання права людини як суб'єкта культури не лише на «доступ до культури», а й до участі в процесах формування та реалізації культурної політики на регіональному рівні.

На думку дослідниці Леонової А. та автора, в окреслених умовах вагоме значення набувають: *по-перше*, проблема вивчення принципів формування ефективної культурної політики, яка б надала можливість активізувати потужний культурно-творчий потенціал різнобарвної нації; *по-друге*, формування цілісного національного культурного простору, що стає запорукою сталого суспільного розвитку модерної, європейської України; *по-третє*, модернізований державний протекціонізм, що надає можливість зберігати стабільну присутність та сталий розвиток різного національного культурного продукту як єдиного цілого; *по-четверте*, подолання декларативності та відірваності від конкретних дій держави за зазначеними напрямками, забезпечення безперешкодного об'єктивного покращення стану функціонування сфери та умов розвитку

української культури загалом; *по-п'яте*, подолання антропологічної кризи сучасної людини, пов'язаної з руйнуванням людського в людині, трансформаціями в її природі й духовному світі, через нову культуру, яка надає можливість урівноважити тенденції формування сталого цифрового середовища для освіченої людини; *по-шосте*, пожвавлення культурної діяльності, що сприяє сталому економічному розвитку країни, а багатоканальний характер фінансування та інвестицій у сферу культури має позитивний соціально-економічний результат на загальне благо суспільства; *по-сьоме*, культурна багатоманітність на основі рівноцінності кожної етнонаціональної культури, результати їхньої творчості складають багатство цивілізаційної культури та стають основою мирного співіснування суспільства в цілому [6, с. 11].

За даними Всеукраїнського перепису населення 2001 року на території України проживали представники 130 національностей і народностей; зафіксовано етнографічні групи українського національного етносу: бойки, гуцули, лемки, литвини, поліщуки, русини, які разом становлять внутрішню субкультурну варіативність української культури. Сучасне українське суспільство складається з автохтонного корінного етносу, представників етнічних меншин й етнічних груп, котрі через різні історичні обставини потрапили на нашу землю. За національним складом населення України розподіляється за такими показниками: переважна більшість українців, чисельність яких становила 37 541,7 тис. осіб, або 77,8% від загальної кількості населення; друге місце за чисельністю посідали росіяни, їх кількість порівняно з попереднім переписом 1989 року зменшилася на 26,6% і нараховувала на дату перепису 8334,1 тис. осіб та становила 17,3%. Для осмислення етнопроцесів актуальні дані найбільш численних національностей по Дніпропетровській області за результатами Всеукраїнського перепису 2001 року [7] (табл. 1).

Одним із ключових аспектів Всеукраїнського перепису у 2001 році постало питання про мовний склад населення в Україні та регіонах. Так, за даними перепису громадян можна розподілити за такими відомостями: українську мову вважали рідною 67,5% респондентів та 21% вказали російську мову як рідну. Відповідно, російську мову визначили як рідну 29,6% населення. Частка інших мов, які були вказані за рідну, становила 2,9%. Мову своєї національ-

ності вважали рідною 85,2% етнічних українців і 95,9% росіян. Найбільш схильні вважати рідною мовою мову своєї національності росіяни, угорці, кримські татари і румуни. Найменш схильні вважати рідною мовою євреї, греки, поляки і білоруси [7].

Дніпропетровську область традиційно відносять до регіону з етнічною однорідністю, оскільки тут проживають 79,3% українців та 17,6% росіян. Тому основна діяльність регіональних органів влади в налагодженні співпраці з етнонаціональними групами вибудовується, виходячи з етнічного поділу і мовної традиції. Адже формування громадянського суспільства передбачає тісну співпрацю і стійкі взаємовідносини в комунікативному полі, які у свою чергу створюють передумови до миру та порозуміння в соціально-економічному векторі регіону.

Дніпропетровська облдержадміністрація в роботі керується Конституцією України, Законами України «Про місцеві державні адміністрації», «Про місцеве самоврядування в Україні» тощо та забезпечує виконання таких завдань: 1) виконання Конституції, законів України, актів Президента України, Кабінету Міністрів України, інших органів виконавчої влади вищого рівня; 2) законність і правопорядок, додержання прав і свобод громадян; 3) виконання державних і регіональних програм соціально-економічного та культурного розвитку, програм охорони довкілля, а в місцях компактного проживання корінних народів і національних меншин – також програм їхнього національно-культурного

розвитку тощо. Одним із розповсюджених механізмів взаємодії між органами влади та громадськими організаціями є діяльність консультативно-дорадчих органів відповідного спрямування. Додатковим ресурсом у державних механізмах співпраці в контексті «влада–громадські етнонаціональні організації» є допомога громадським організаціям (консультування, культурно-освітня робота, етнофольклорні свята і популяризація досягнень народних майстрів, сприяння співпраці зі ЗМІ та іншими інфоресурсами, освітні тренінги та проекти формування толерантності тощо).

Відповідно до законодавства України при регіональних органах влади створюються і діють суспільні інституції: громадська рада при облдержадміністрації; координаційна рада сприяння розвитку громадянського суспільства при облдержадміністрації; в структурі облдержадміністрації працюють підрозділи, які виконують окремі повноваження з етнонаціональної державної політики в регіоні (департаменти: інформаційної діяльності і комунікації з громадськістю; культури, національностей та релігій; освіти і науки; соціального захисту населення; молоді і спорту; служба у справах дітей тощо) [8; 9; 10]. Регіональний орган державної влади проводить спільно з органом місцевого самоврядування – обласною радою – заходи з реалізації низки обласних програм, які сприяють реалізації державної політики, направленої на консолідацію українського суспільства всіх етнонаціональних груп.

Таблиця 1

Область	Кількість осіб, тис.	Кількість наявного населення, %		2001 у % до 1989
		2001	1989	
Дніпропетровська	3561.2	100.0	100.0	92.0
українці	2825.8	79.3	71.6	102.0
росіяни	627.5	17.6	24.2	67.1
білоруси	29.5	0.8	1.3	59.6
євреї	13.7	0.4	1.3	27.5
вірмени	10.6	0.3	0.1	у 2.2 р.б.
азербайджанці	5.6	0.2	0.16	93.9
молдавани	4.4	0.12	0.17	66.3
цигани	4.1	0.11	0.11	100.1
татари	3.8	0.11	0.15	68.0
німці	3.8	0.11	0.17	59.0
грузини	2.8	0.08	0.05	у 1.4 р.б.
болгари	2.3	0.06	0.07	82.8
корейці	1.4	0.04	0.03	113.6
узбеки	1.4	0.04	0.04	78.9
греки	1.1	0.03	0.04	75.3
Інші національності	15.4	0.43	0.1	78.0

У регіоні діють численні громадські організації, які об'єднують громадян і окреслюють свою самоідентичність за етнічно-національною ознакою. У головному управлінні юстиції в Дніпропетровській області зареєстровано близько 60 об'єднань етнонаціонального спектру діяльності, які представляють етнонаціональні групи українців, євреїв, росіян, греків, вірмен, азербайджанців, грузин, циган, поляків тощо [11]. Тому публічна влада регіону, реалізуючи державну політику, знаходить шляхи конструктивної співпраці з окресленими інституціями національної культури, освіти та розвиває співдружність різних етносів.

Дослідники А.В. Меляков, О.В. Кулініч відмічають, що «ефективним інструментом виховання громадянської толерантності та поваги до національних відмінностей традиційно вважається система освіти» [12, с. 11]. В цьому контексті необхідно відзначити, що інститути громадянського суспільства мають стати партнером держави у справі національно-культурного розвитку всіх етнічних спільнот, який буде створювати передумови для утвердження миру і злагоди у національному суспільстві. Відповідно, особливе місце має займати освітнє середовище, яке формується, розвивається і трансформується під суспільні запити. Верховна Рада України визначила основні завдання МОН з таких питань: упровадження в систему освіти принципів виховання міжетнічної та міжконфесійної толерантності в Україні; сприяння розвитку мережі закладів освіти з навчанням мовами національних меншин, їх кадровому і навчально-методичному забезпеченню; вдосконалення процесу вивчення державної мови в закладах з навчанням мовами національних меншин України; налагодження роботи державних курсів (на безоплатній основі) з вивчення української мови для етнічних груп, які сформувалися внаслідок міграційних процесів тощо [13]. В окреслених питаннях виникла проблема імплементації статті 7 Закону України «Про освіту», її вирішення мають толерантно й активно врегулювати регіональні органи публічної влади та місцевого самоврядування у співпраці з національними меншинами громад.

Концепція «Нова українська школа» окреслила практичні шляхи на трансформацію змісту освітнього середовища, який сприятиме створенню умов для дитини в самостійному осмисленні, розвитку та формуванні гуманістичного в людині, становлення етнонаціональної

толерантності до іншої особистості. Зроблено спробу запровадити нову навчальну дисципліну «Громадянська освіта», окремі лінії у змісті інших гуманітарних дисциплін, в яких проходять концепти ідентичності, етнокультури і формування культури взаємин представників різних етнонаціональних груп [14]. Відповідно, в сучасному національному середовищі акцентовано увагу на таку потребу, а саме необхідно поєднувати освіту і виховання в контекстах формування культури громадянського суспільства єдності і демократії, сприяти розвитку «організаційних ідей та практик провідників діяльності громади» [15, с. 201; 16]. Тому очевидним є питання про наскрізне національно-патріотичне виховання молоді, починаючи з початкової школи.

Тож попереду часи, які мають створити змістовні передумови для поглиблення консолідації діяльності публічної влади та етнонаціональних груп суспільства, яка призведе до всебічно розвиненого й успішного суспільства та особистості.

Висновки і пропозиції. Здійснений аналіз дає змогу дійти таких висновків:

Органи публічної влади центрального та регіонального рівнів мають забезпечувати дотримання прав і свобод громадян та етнонаціональних інституцій, створювати сприятливі умови реалізації політики на регіональному рівні на основі взаємодії всіх суб'єктів соціокультурного простору України; реалізації демократизації та децентралізації через визнання етнокультури українського народу як політичної нації і важливої сфери національних інтересів; долучення всіх суб'єктів українського суспільства до процесів творення національної культурної самобутності, що відповідає єдності через різноманіття.

Для здійснення успішної етнокультурної політики саме держава та регіональні органи влади мають керуватися такими пріоритетами, як: 1) створення сприятливого і вільного доступу громадян до етнокультури та процесу реалізації культурної політики; 2) визначення стратегій економічного розвитку України; 3) відновлення і популяризація культурної самобутності української нації та подальше її формування в системі європейських ціннісних етнічних координат; 4) сприяння розвитку культур національних меншин і регіональної субкультурної багатоманітності України тощо.

Нами визначено проблематику подальших розвідок з окресленого питання дотримання прав громадян у розвитку національної ідентичності та осмислення процесів в освітній системі.

Список використаної літератури:

1. Снайдер Т. Перетворення націй. Польща, Україна, Литва, Білорусь. (1569–1999) ; пер. з англ., Вид. 3-е. Київ : ДУХ І ЛІТЕРА, 2017. 464 с.
2. Шпорлюк Р. Формування модерних націй. Україна – Росія – Польща ; пер. з англ. Г. Касьнова та ін. Вид. друге. Київ : ДУХ І ЛІТЕРА, 2016. 552 с.
3. Червеняк К.Т. Вплив етнонаціонального фактора на суспільно-політичні процеси в Україні : автореф. дис. ... кандидата політичних наук. Львів, 2019. С. 21. URL: https://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/01/aref_chervenjak.pdf.
4. Підбережний Н. Інституційний механізм публічного управління у сфері етнополітичних відносин в Україні. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2017. № 4 (35). С. 104–112. URL: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/tpdu/2017-4/doc/2/05.pdf>
5. Хабермас Ю. Постанціональна констеляція и будущее демократии. *Логос*. 2003. №4–5(39). С. 105–152. URL: <https://library.fes.de/pdf-files/akademie/online/50332.pdf> ; URL: <https://www.ruthenia.ru/logos/number/39/09.pdf>
6. Леонова А.О. Державна етнокультурна політика в Україні на сучасному етапі: механізми формування і реалізації : автореф. дис. ... доктора політичних наук. Київ, 2005. С. 27. URL: www.irbis-nbuv.gov.ua/irbis_nbuv/cgiirbis_64
7. Про кількість і склад населення України за підсумками Всеукраїнського перепису населення, 2001 рік / Державний комітет статистики України. URL: <http://2001.ukrcensus.gov.ua/results/general/nationality/>
8. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні». 2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>
9. Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики : Постанова Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 року № 996. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996>
10. Про затвердження Положення про громадську раду при Дніпропетровській обласній державній адміністрації : Розпорядження голови облдержадміністрації від 01.06.2018 р. № Р-308/0/3-18. URL: https://adm.dp.gov.ua/storage/app/media/uploaded-files/rozporjadjenna_grom-rada.pdf
11. Реєстр громадських організацій Дніпропетровської області. *Головне управління юстиції в Дніпропетровській області – сайт*. URL: http://obljust.gov.ua/index.php?page_name=253.html.
12. Меляков А.В., Кулінич О.В. Практика реалізації державної етнонаціональної політики: регіональні особливості. *Університетські наукові записки*. 2018. № 66. С. 190–199. URL: <http://www.univer.km.ua/visnyk/1772.pdf>
13. Про Рекомендації парламентських слухань на тему: «Роль, значення та вплив громадянського суспільства на формування етнонаціональної політики єдності в Україні». 2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/824-19>.
14. Програма інтегрованого курсу для 10 класу загальноосвітніх навчальних закладів «Громадянська освіта», затверджено наказом МОНУ від 23.11.2017 р. № 1407. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-10-11-klasiv> (дата звернення: 20.01.2020).
15. Бородін Є.І., Безена І.М., Марк Е. Генсон про шляхи демократизації та децентралізації публічних інституцій держави. *Публічне управління та митне адміністрування. Науковий збірник*. 2019. № 3 (22). 290 с. URL: <http://customs-admin.umsf.in.ua/archive/2019/3/25.pdf>.
16. Competences for Democratic Culture. Living together as equals in culturally diverse democratic societies. Council of Europe, 2016. URL: <https://rm.coe.int/16806ccc07> (дата звернення: 20.01.2020).

Bezena I. M. Modern public there is politics in the field of national: mechanisms of realization of regional level in the processes of democratization and decentralization in Ukraine

The article is sanctified to research of new realities of modern public there is politics in the field of national in Ukraine. In the outlined public processes, the special place belongs to the man that makes basis of society and accordingly understands own integrity and original identity: national, ethnic, cultural, religious and others like that. Personality that carrying out different social roles shows many-sided human humanistic internalss and adheres to the valued bases of democratic society. Exactly a personality identity, in her different displays, allows to form own relationships with the surrounding world and determine the special model of social place, values, ideals, necessities and vital plans.

In research the separate aspects of normative base are analyzed and semantic interpretation of key concepts is exposed after the outlined problem. On the practical results of realization of reform of the public system of Ukraine on the Dnepropetrovsk region new strategies and tendencies are exposed during realization of public policy in the field of there is politics in the field of national relations. In the modern terms of Ukraine a question becomes actual about research of features of public policy, public system (public and regional politics, education, culture) sent to development of flexible,

activity of regional power in processes that is sent to forming of own identity and there is politics in the field of national belonging. Public policy in the field of national development of country, her forming and realization, necessarily must be based on the valued public principles: to democracy, legality, humanism, publicity, scientific character. On the modern stage of development of Ukraine a requirement was outlined in determination efficiency of public there is politics in the field of national, that is related to system possibility of institutes of government service and administration to provide her making and realization. Coming to a head necessity for clarification of conception of presentation of ethnic cultural interests in the organs of state administration and mechanisms them practical taking into account.

It is set on results research, that from the level of work of regional power and public asset of different ethnic cultural, that is sent to development of territory and, on that the decision of socio-economic problems, creation of investment attractiveness and advancement depend in the processes of changes of priorities of society of sent to creation of favourable environment for citizens. A conclusion is a thesis, that without bringing in and active effective support of citizens to realization of infrastructural projects in the settlements of society, positive changes can be not realized. Strategies of development of territory need activity and professionalism of all participants of planning processes and organizational to activity. The successive actions of participants of activity influence on becoming of tolerant and successful society, that will realize infrastructural projects sent to the positive changes, welfare and world.

Key words: *public policy, there is politics in the field of national, territorial society, plenary powers of representative organs, independent organization of population.*